

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

ZUIDBROEKSWEG 4 | WIERDEN

ADVISEUR Ir. SICCO JANSEN 14-05-2018 | VERSIE 1.0

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA I WIERDEN

Adviseur:

Ir. Sicco Jansen

06 - 26 955 898

info@groenadviseurs.nl

Opdrachtgever:

Dhr. Veneman

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Jansen&Jansen Groenadviesbureau

Velddijk 7a, Holten

www.groenadviseurs.nl

Versie:

1.0

Datum:

14 mei 2018

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	04
2	WERKWIJZE	05
3	WETTELIJK KADER	06
4	RESULTATEN	08
5	INGREEP	10
6	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	11
7	CONCLUSIE & ADVIES	12
	LITERATUUR	

BIJLAGE 1 - *Overzichtskaart/projectgebied*

BIJLAGE 2 - *Foto impressie van het plangebied*

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Jansen & Jansen Groenadviesbureau is door de heer Veneman gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren ten behoeve van de renovatie en uitbreiding van een erf gelegen aan de Zuidbroeksweg 4 in Wierden. In de voorgenomen plannen zullen de bestaande opstallen worden gesloopt of grondig worden verbouwd. Daarnaast zal er een uitbreiding van het bestaande erf plaatsvinden op een naastgelegen weiland. Met deze quickscan wordt een inschatting van de effecten van de voorgenomen ontwikkeling gemaakt op door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna. De quickscan levert hiernaast adviezen op die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen.

1.2 DOEL

In deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied^(H4)?
- Welke negatieve effecten kunnen de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de voorgenomen ingreep^(H4)?
- Wordt met het uitvoeren van de voorgenomen ingreep de Wet natuurbescherming overtreden^(H6)?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk om projectvertraging te minimaliseren en om overtrekking van de Wet natuurbescherming te voorkomen^(H7)?

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van Wierden in een open agrarisch landschap. In het noorden en het oosten grenst het plangebied aan de taluds van een op- en afrit naar de N36. Het erf dat onderdeel vormt van het plangebied kan gekarakteriseerd worden als (groen) eiland in een open landschap. Het plangebied zelf bestaat uit een bestaand erf met een woning, enkele leegstaande stallen/schuren en het omliggende terrein. Het omliggende terrein bestaat uit verharding, gazon, een houtwal, hagen, bomen en een siertuin. Ook een stuk van het naastgelegen weiland maakt onderdeel uit van het plangebied. Zie bijlage 1 voor een kaart van het plangebied en bijlage 2 voor een foto overzicht van het plangebied.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Woning: steensmuur, pannendak (deels met dakbeschot);
- Schuren: enkelwandig, dakplaten/panndak (deels met dakbeschot);
- Siertuin: kruiden/vaste planten, heesters, hagen;
- Houtwal: bomen > 30 cm;
- Solitaire bomen: > 30 cm;
- Gazon/weiland;
- Verharding.

2 WERKWIJZE

Het onderzoek is op de volgende wijze uitgevoerd:

[1]

Op 02 mei 2018 is het plangebied door S. Jansen bezocht. In het plangebied zijn ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Er is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hiervoor is gezocht naar onder meer zicht- en geluidswaarnemingen, uitwerpselen, nesten, krabsporen en pootafdrukken etc. Tijdens het onderzoek is van de volgende hulpmiddelen gebruik gemaakt:

- verrekijker;
- camera;
- zaklamp;
- endoscoopcamera.

[2]

Vervolgens is een literatuurstudie uitgevoerd. De literatuurstudie richt zich op bekende (verspreidings) gegevens die relevant zijn voor het voorkomen van beschermde flora- en fauna op de locatie (Wet natuurbescherming). De gegevens over voorkomen van beschermde flora- en fauna zijn te vinden in onder meer soortgroepen atlanten en internet. Ook zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd.

[3]

Aan de hand van de gegevens uit de literatuurstudie en het veldbezoek kan een inschatting gemaakt worden welke beschermde flora en fauna in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied aanwezig zijn. Vervolgens kan met deze gegevens een inschatting worden gemaakt wat de invloed van de voorgenomen ingreep is op de gevonden natuurwaarden.

[4]

Uiteindelijk wordt getoetst of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aanvullend worden een aantal bondige adviezen gegeven die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen. Bijvoorbeeld over het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3 WETTELIJK KADER

In dit hoofdstuk wordt kort de Wet natuurbescherming beschreven en de toepassing op de bescherming van soorten.

3.1 WET NATUURBESCHERMING

Doelstelling van de Wet natuurbescherming in het kader van soortbescherming is het beschermen en ontwikkelen van natuur, mede vanwege de intrinsieke waarden, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan valt onder de bevoegdheid van de provincie. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn: de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Deze erkenning is terug te vinden in de zorgplicht.

3.1.1 Zorgplicht

Voor alle flora en fauna die in het wild voorkomen geldt een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen met betrekking tot in het wild levende flora en fauna en het leefgebied van deze flora en fauna. Voor de uitvoer van handelingen (bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen) betekent dit dat voorafgaand aan de uitvoer er inzicht moet zijn in de aanwezige flora en fauna en wat het effect van de handelingen is op de aanwezige flora en fauna. Negatieve effecten op de aanwezige flora en fauna moeten in alle gevallen tot het minimale worden beperkt, ook als er een vrijstelling is voor bepaalde soorten, of als een ontheffing is verleend.

3.1.2 Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent verschillende beschermingsregimes. Er is een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern. Daarnaast is er een apart beschermingsregime voor soorten die vanuit een nationaal belang beschermd worden. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten aan ontheffingen of vrijstellingen. De verschillende beschermingsregimes zijn in de Wet natuurbescherming vertaald naar de volgende categorieën:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zijn beschermd onder het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1);
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt (paragraaf 3.2);
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal belang bescherming behoeven (paragraaf 3.3).

Categorie 1 (§ 3.1)	Categorie 2 (§ 3.2)	Categorie 3 (§ 3.3)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	
	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel met een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime.

3.1.3 Ontheffingen en vrijstellingen

Het is mogelijk om in bepaalde gevallen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming middels een ontheffing of vrijstelling te ontwijken. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing of vrijstelling moet aan drie eisen/criteria worden voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voorhanden om overtreding van een verbodsartikel te voorkomen;
- De handelingen worden uitgevoerd in het kader van een wettelijk belang. Voorbeelden van dergelijke belangen zijn ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en volksgezondheid;
- De handelingen als geheel mogen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van een soort.

4 RESULTATEN

4.1 SOORTBESCHERMING

4.1.1 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde flora of resten hiervan aangetroffen. Het plangebied bestaat uit bebouwing, een gecultiveerde tuin (siertuin, verharding en gazon) en weiland; geen geschikt biotoop voor beschermde flora. De aanwezigheid van beschermde flora kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.2 Amfibieën, vissen en reptielen

Tijdens het veldonderzoek zijn er geen amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen in het plangebied. Sporen of aanwijzingen die duiden op de aanwezigheid van (belangrijk) leefgebied van amfibieën, vissen of reptielen in het plangebied werden niet aangetroffen. Het plangebied bestaat uit bebouwing, verharding, siertuin en gazon/weiland (zonder water); geen specifiek geschikt biotoop voor amfibieën, vissen of reptielen.

De aanwezigheid van (beschermde) amfibieën, vissen en reptielen in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.3 Vogels

Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels. Hierbij is specifiek gelet op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van huismussen, kerkuilen en steenuilen. Sporen die duiden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied zijn niet aangetroffen. Hoewel het erf en in het bijzonder de pannendaken in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor huismussen worden verblijfplaatsen van huismussen in het plangebied niet verwacht. Tijdens het veldonderzoek, dat werd uitgevoerd in de optimale periode, werden geen huismussen waargenomen in of nabij het plangebied. Als huismusverblijfplaatsen aanwezig zouden zijn op het erf zouden huismussen zeker zijn waargenomen op of nabij het erf. Ook verblijfplaatsen van steenuilen en kerkuilen worden niet verwacht in het plangebied. Tijdens het veldonderzoek werden geen sporen van uilen waargenomen in de te slopen of de te renoveren bebouwing. Sporen van verblijfplaatsen van uilen zijn doorgaans makkelijk te ontdekken. De huidige bewoner van het erf gaf aan dat ze enkele jaren geleden een steenuil in de treurwilg in de siertuin had waargenomen. Deze steenuil werd later niet weer waargenomen. Op basis van deze waarnemingen kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat er jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels in het plangebied aanwezig zijn.

Wel is het aannemelijk dat algemene broedvogels nesten hebben in de vele hagen en heesters op het terrein. Tijdens het veldonderzoek werd een nest van een kraai waargenomen in een van de schuren. Verblijfplaatsen van weidvogels op het stukje weiland naast het erf worden niet verwacht door de aanwezigheid van bomen naast dit weiland.

4.1.4 Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen aangetroffen welke duiden op de aanwezigheid van (beschermde) zoogdieren in het plangebied. Hierbij is specifiek gelet op de aanwezigheid en

sporen (uitwerpselen) van vleermuizen. Ondanks dat deze sporen niet werden aangetroffen kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied niet worden uitgesloten. De vele openingen in de daken en de dakranden (zie foto's bijlage 2) van de te slopen en de te renoveren bebouwing zijn in potentie geschikt als verblijfplaats van vleermuizen. Ook de bomen in het plangebied zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het plangebied als geheel is waarschijnlijk onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. De bomenrij (houtwal/houtsingel) vormt mogelijk een lokale vliegroute voor vleermuizen.

Andere verblijfplaatsen of essentiële functies van (beschermde) zoogdieren, binnen de invloedssfeer van de ingreep, worden op basis van de waarnemingen en de geschiktheid van het plangebied niet verwacht. Wel komen er mogelijk enkele algemene zoogdiersoorten zoals egels, huisspitsmuizen en veldmuizen voor in het plangebied.

Op basis van gegevens uit de database van de Nationale Databank Flora en Fauna, literatuurstudie, geschiktheid van het plangebied en ervaringen van de onderzoeker is de onderstaande matrix ingevuld (zie tabel 1).

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Rosse vleermuis						
Laatvlieger						
Gewone grootoorvleermuis						
Watervleermuis						
Meervleermuis						
Baardvleermuis						
					Komt potentieel voor	
					Geen negatief effect te verwachten	
					Wel negatief effect te verwachten	

Tabel 1: Matrix mogelijk voorkomende vleermuizen nabij het plangebied.

4.1.5 Libellen en dagvlinder

In het plangebied komen geen voedselarm water of voor libellen en vlinders geschikte vegetaties voor. De aanwezigheid van libellen en dagvlinders kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.6 Overige ongewervelden

In het plangebied ontbreken oude eiken en voedselarm water. De aanwezigheid van overige ongewervelden kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

5 INGREEP

Jansen & Jansen Groenadviesbureau is door de heer Veneman gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren ten behoeve van de renovatie en uitbreiding van een erf gelegen aan de Zuidbroeksweg 4 in Wierden. In de voorgenomen plannen zullen de bestaande opstallen worden gesloopt of grondig worden verbouwd. Daarnaast zal er een uitbreiding van het bestaande erf plaatsvinden op een naastgelegen weiland (zie kaart bijlage 1). Ingrepen die o.a. plaatsvinden, zijn:

Bestaande erf

- Slopen van schuren (zie kaart bijlage 1);
- Verbouwen van woning en schuur (zie kaart bijlage 1);
- Eventueel kappen van enkele bomen en struiken;
- Veranderen van de terreininrichting.

Nieuwe deel van het erf

- Bouwrijp maken van het terrein;
- Realiseren van nieuwe bebouwing;
- Veranderen van de terreininrichting.

De Wet natuurbescherming hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder belang **[J]** *de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

6 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vereist is.

6.1 SOORTBESCHERMING

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is duidelijk geworden dat het niet uitgesloten kan worden dat met de uitvoer van de voorgenomen werkzaamheden vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Het is aannemelijk dat vleermuizen (met name gewone dwergvleermuizen) verblijfplaatsen hebben in de daken of dakranden van de opstallen. Het is noodzakelijk om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied voor vleermuizen.

De aanwezigheid van andere (jaarrond beschermde) vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren, beschermde standplaatsen van planten of andere beschermde functies/waarden worden niet verwacht binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden.

Verder moet er rekening gehouden worden met de aanwezigheid van verblijfplaatsen van algemene broedvogels in de omliggende tuin. Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd door de Wet natuurbescherming.

Daarnaast moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van algemene zoogdiersoorten zoals de egel, huisspitsmuis en veldmuis. Deze soorten hebben mogelijk verblijfplaatsen in stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Bij het verwijderen hiervan kunnen dieren verwond of gedood worden. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aan deze zorgplicht kan invulling worden gegeven door deze materialen te verwijderen buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

7 CONCLUSIE & ADVIES

7.1 CONCLUSIE

- Overtreding van de Wet natuurbescherming kan niet worden uitgesloten;
- Het is noodzakelijk om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied voor vleermuizen. Het naderonderzoek dient uitgevoerd te worden conform het laatste Vleermuizenprotocol;
- Ook dient er rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van nesten van algemene vogels soorten in het plangebied (in hagen, heesters en in bebouwing). (actieve) Nesten van vogels zijn altijd beschermd door de Wet natuurbescherming. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen wordt aangeraden om sloop en kapwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Als het toch noodzakelijk is om deze werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen, dan dient daags voor aanvang van de werkzaamheden het werkgebied te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van actieve nesten;
- Daarnaast moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van algemene zoogdier-soorten zoals de egel, huisspitsmuis en veldmuis. Deze soorten hebben mogelijk verblijfplaatsen in stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Werkzaamheden bij deze plekken (verwijderen/vergraven) dienen te worden uitgevoerd buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

LITERATUUR:

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vogelbescherming Nederland 2004. *Rode Lijst Nederlandse broedvogels*.
- Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting, Vereniging Stadswerk Nederland, Vakgroep Groen, Natuur en Landschap, 2011-2015.
- Vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Kennisdocument soortenbescherming, BIJ12, Provincies.

WEBSITES

- www.floron.nl
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.florafauwet.stowa.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

Overzichtskaart/projectgebied (basiskaart afkomstig van: maps.bing.com)

QUICKSCAN	
Themakaart:	projectgebied blad 1/1
Datum:	07-05-2018
Schaal:	n.v.t.
Formaat:	A3
 Jansen&Jansen groenadviesbureau	

BIJLAGE 2

Foto impressie van het plangebied

Overzicht van het plangebied

Detail

'Groene Specialisten in het Planproces'

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Contact

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau
Velddijk 7a, Holten
www.groenadviseurs.nl